

Il-Papa jistieden lill-bnedmin ta' rieda tajba sabiex ningħaqdu flimkien u nitolbu sabiex il-progress fit-teknoloġija u apparat b'intelliġenza artifiċjali jibqa' dejjem għas-servizz tal-bniedem.

Qari: *Diskors ta' Papa Franġisku lill-parteciċpanti tal-assemblea tal-Akkademja għall-Ħajja - Frar 2019.*

Minn banda, l-iżvilupp tekonoġiku għinna nsolvu problemi li sa ffit żmien ilu kienu jidhru bla soluzzjoni, u ta' dan aħna grati lejn ir-riċerkaturi li waslu għal dawn ir-riżultati; mill-banda l-oħra, tfaċċaw diffikultajiet u theddid aktar insidjużi minn dawk ta' qabilhom.

.....B'danakollu t-teknoloġija hi karatteristika tal-bniedem. M'għandniex inqisuha bħala forza barranija jew ostili għalih, imma bħala prodott tad-dehen tiegħu li bih jipprovdi għall-ħtiġijiet tal-ħajja għalih u għall-oħrajn.

.....Importanti ntennu: "l-intelliġenza artifiċjali, ir-robotika u żvilupp tekonoġiku ieħor għandhom jintużaw b'mod li jkunu ta' kontribuzzjoni għas-servizz tal-umanità u għall-ħarsien tad-dar komuni tagħna, minflok iservu eżattament għall-maqlub ta' dan, kif sfortunatament qed juru ċerti previzjonijiet" (Messagġ lill-Forum Ekonomiku ta' Davos, 12 ta' Jannar 2018). Id-dinjità li tappartjeni lil kull bniedem uman għandha titqiegħed b'rieda qawwija fiċ-ċentru tar-riflessjoni u tal-azzjoni tagħna.

Mulej tiegħi u Alla tiegħi, inti għerf infinit,
inti mħabba bla tarf; jien inħobbok u nagħtik qima.
Nirringrazzjak tal-ħolqien tal-għaġeb
u talli ħlaqt lill-bniedem xbieha tiegħek.
Inti żejjint lill-bniedem bl-għerf, bl-intelliġenza u bil-ħila
biex ikun jista' jegħleb il-problemi li jiffaċċja fil-ħajja.

Mulej, niringrazzjak, għax permezz ta' din l-intelliġenza l-bniedem qed joħloq it-teknoloġija u apparati b'intelliġenza artifiċjali li jippermettulu li jgħin lil ħaddieħor u jtaffilu t-tbatija. Iżda, Mulej, nitlobok sabiex tagħtih id-dehen u l-għaqaq biex ma jagħmilx użu ħażin mill-invenzjonijiet tiegħu, b'mod li jeskludi u joħloq tbatija lil bnedmin oħra. Għalhekk, Mulej, flimkien mal-Papa, aħna nitlobu sabiex il-progress fit-teknoloġija u apparat b'intelliġenza artifiċjali, jibqa' dejjem għas-servizz tal-bniedem. Nitlobuk sabiex tagħti l-għajnuna lir-riċerkaturi u lix-xjenzati, biex jirrealizzaw li, bħala bnedmin, b'kuntrast mal-magni, għandhom qalb u kuxjenza. Agħtihom id-dehen biex ikunu jistgħu jiddeċiedu u jagħżlu kif jużaw l-invenzjonijiet tagħhom, biex jgħinu u mhux biex jeskludu jew iwegġgħu bnedmin oħra. Agħmel, Mulej, li l-intelliġenza artifiċjali, ir-robotika u innovazzjonijiet oħra jikkontribwixxu għas-servizz tal-umanità.

KANT

Qari: *Diskors ta' Papa Franġisku lill-partecipanti tal-assemblea tal-Akkademja għall-Ħajja - Frar 2019.*

Wara kollix diġà għandna r-riskju reali li l-bniedem ikun teknoloġizzat, minflok li t-teknoloġija tkun umanizzata: dawn il-magni li ngħidu li huma "intelliġenti" u li huma bla ħsieb ta' xejn, qed ngħidu li kisbu ħiliet li huma propjament umani. Jeħtieġ nifhmu aħjar, f'dal-kuntest, xi jfissru l-intelliġenza, il-kuxjenza, l-emottività, l-intenzjonalità affettiva u l-awtonomija tal-aġir morali. L-apparati artifiċjali li jimitaw il-ħiliet umani, fir-realtà, huma neqsin mill-kwalitajiet umani. Jeħtieġ nagħtu kas ta' dan biex meta nirregolarizzaw l-użu tagħhom u l-istess riċerka, norjentawhom lejn interazzjoni kostruttiva u ekwa bejn il-bnedmin u l-aħħar verżjonijiet tal-magni. Infatti, dawn qed jixterdu fid-dinja tagħna u qed jittrasformaw radikalment ix-xenarju tal-eżistenza tagħna. Jekk dawn ir-riferimenti nagħrfu nsarrfuhom ukoll f'fatti, il-potenzjalitajiet straordinarji

tal-aħħar invenzjonijiet ikunu jistgħu jferrgħu l-benefiċċji tagħhom fuq kull persuna u fuq l-umanità kollha kemm hi.

Mulej, ħafna qed iħarsu lejn teknoloġija u apparat b'intelliġenza artifiċjali bħala t-triq tal-futur tagħna sabiex ikollna dinja aħjar, u bħala strumenti li ser ibiddu l-mod kif il-bniedem ser jgħix fil-futur. Iżda, Mulej, kif qal tant tajjeb il-Papa, *l-apparati artifiċjali li jimitaw il-ħiliet umani, fir-realtà, huma neqsin mill-kwalitajiet umani.* Allura hi ħaġa faċli ħafna li din it-teknoloġija tintuża għal gwadann tal-ftit u jsiru għażliet li joħonqu u jwegġgħu lill-bnedmin l-oħra. Mulej, nitolbuk sabiex, permezz tal-Ispirtu s-Santu, timla bid-dehen u bl-għaqqal lir-riċerkaturi u lix-xjenzati sabiex jorjentaw l-invenzjonijiet tagħhom favur il-ħajja umana u biex ipoġġu d-dinjità li tappartjeni lil kull bniedem uman fiċ-ċentru tar-riflessjoni u tal-ħidma tagħhom. Agħtihom id-dehen sabiex joqogħdu attenti biex ma jpoġġux lill-bniedem f'riskju, billi l-ħajja umana tiġi soġġetta għal-logika ta' sistemi ta' intelliġenza artifiċjali li jiddeċiedu l-kwalità u l-valur tal-ħajja umana. Jalla Mulej, li l-bniedem ikun għaqli biżżejjed li jirregolarizza l-użu ta' dawn is-sistemi u tal-istess riċerka. Agħtih id-dehen biex iqis il-bżonnijiet tal-bnedmin kollha biex b'hekk din it-teknoloġija tintuża biex taqdi u taħdem għall-ġid tal-umanità, u biex ma tpoġġix lil xi bnedmin f'riskju ta' aktar inugwaljanza bejn il-gruppi soċjali.

KANT

Nitolbu flimkien

Mulej, nitolbu skont il-fehma tal-Papa, sabiex il-progress fit-teknoloġija u apparat b'intelliġenza artifiċjali jibqa' dejjem għas-servizz tal-bniedem.

Nitolbu... Ismagħna nitolbuk Mulej.

Mulej, nitolbuk sabiex, permezz tal-Ispirtu s-Santu, timla bid-dehen u bl-għaqqal lir-riċerkaturi u lix-xjenzati, sabiex il-ħtiġijiet tal-bnedmin kollha jiġu kkunsidrati, biex b'hekk kulhadd ikun jista' jibbenefika u jkun jista' jiġi offrut l-aħjar kundizzjonijiet possibbli biex jesprimi ruħu u jiżviluppa.

Nitolbu... Ismagħna nitolbuk Mulej.

Mulej, agħti d-dehen lir-riċerkaturi u lix-xjentisti biex huma jużaw din it-teknoloġija ġdida tal-intelliġenza artifiċjali favur l-umanità, u b'hekk din tintuża b'mod tajjeb fi fkan is-soċjetà mingħajr ma toħloq tbatija għall-bnedmin.

Nitolbu... Ismagħna nitolbuk Mulej.

Mulej, nitolbuk tagħti l-għerf lill-bniedem sabiex l-iżvilupp teknoloġiku, flimkien mal-intelliġenza artifiċjali, ma jintużawx biex jissostitwixxu jew saħansitra jagħmlu ħsara lill-bnedmin.

Nitolbu... Ismagħna nitolbuk Mulej.

Nitolbu għal dawk li jfasslu u jużaw l-intelliġenza artifiċjali, sabiex huma jipproċedu bir-responsabbiltà u t-trasparenza.

Nitolbu... Ismagħna nitolbuk Mulej.

Nitolbuk ukoll sabiex huma jimxu b'imparzjalità, u ma joħolqux jew jaġixxu skont il-preġudizzju, biex b'hekk jissalvagwardjaw il-ġustizzja u d-dinjità tal-bniedem.

Nitolbu... Ismagħna nitolbuk Mulej.